

Vaikų saugumas ir privatumas internete: kokią pamoką turi išmokti suaugusieji?

Doc. dr. Ilona Laurinaitytė
Vilniaus universiteto Psichologijos institutas

PROBLEMA

- Privatumas internete: problema visame pasaulyje, ypač dėl spartaus technologijų vystymosi ir komercializacijos
- Ką vaikai supranta apie savo asmens duomenis ir privatumą?
- Kaip suaugę supranta vaiko teisę į privatumą internete?
- Mokslinių tyrimų šioje srityje trūksta

INFORMATION, COMMUNICATION & SOCIETY
<https://doi.org/10.1080/1369118X.2019.1657164>

 Routledge
Taylor & Francis Group

Children's understanding of personal data and privacy online – a systematic evidence mapping

Mariya Stoilova, Rishita Nandagiri* and Sonia Livingstone

Department of Media and Communications, London School of Economics and Political Science, London, UK

ABSTRACT
 Privacy is both a protective and an enabling right. This article identifies the available research on how children understand, value and negotiate their personal data and privacy online. The results are interpreted according to a framework that distinguishes different privacy contexts (interpersonal, institutional and commercial) and data types (given, traces and inferred). Our systematic evidence mapping of research published by multiple disciplines in the English language from 2007 to 2019 reveals substantial gaps in current knowledge. First, even though children now use the Internet from infancy onwards, very few studies include younger children, impeding regulatory or educational policy and practice tailored to socio-developmental differences among children. Second, the majority of research concerns privacy in interpersonal contexts, with less attention paid to commercial or institutional contexts. Relatedly, most research conceives of data that is deliberately and knowingly provided, with fewer studies recognising that data traces and inferred (or metadata) also matter for children's privacy. Finally, most empirical studies concern children's behaviours and practices but much less common are studies of children's media literacy, especially relating to their capacity to consent to data protection practices. Notwithstanding rising concern over the datafication of childhood, few researchers have investigated the possible harms associated with infringements of children's privacy online, or the value of any social support children receive. We conclude by calling for a more comprehensive and policy-relevant approach to researching children's practices and understanding of their online data and the privacy implications of engaging in today's increasingly commercial digital environment.

ARTICLE HISTORY
 Received 9 May 2019
 Accepted 7 August 2019

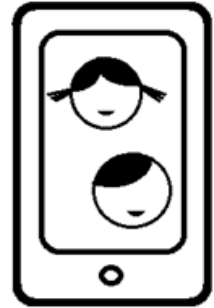
KEYWORDS
 Privacy online; personal data; media literacy; children; systematic evidence mapping

Jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikų interneto naudojimo sąsajos su jų socialine emocine raida bei santykiais su tėvais Latvijoje, Lietuvoje ir Taivane: tęstinis tyrimas

- 304 pradinio mokyklinio amžiaus vaikų ir jų tėvų diados
- Vaikų amžius 8,47 m., amžiaus ribos 7 – 10 m.
- 51,5% 48,5%

Lietuvos
mokslo
taryba

www.mediavaikai.lt

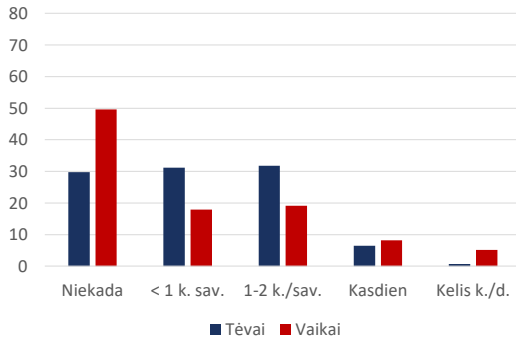
Ką vaikai veikia internete?

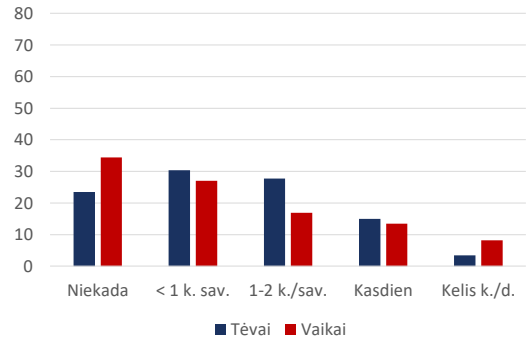
Naudojimasis internetu atliekant mokyklos užduotis

Dominančios informacijos paieška

2018

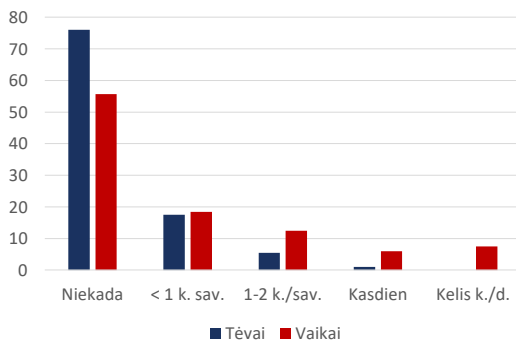
2018

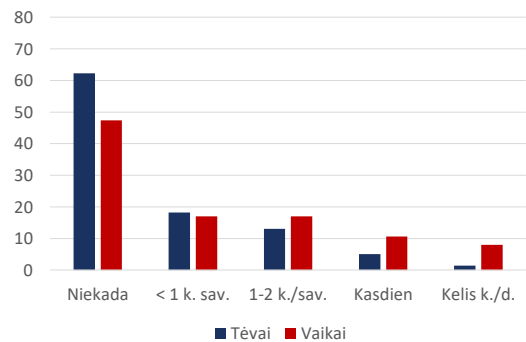
Paieška, kiek kainuoja vienas ar kitas daiktas

Pokalbiai (pvz., vaizdo pokalbis)

2018

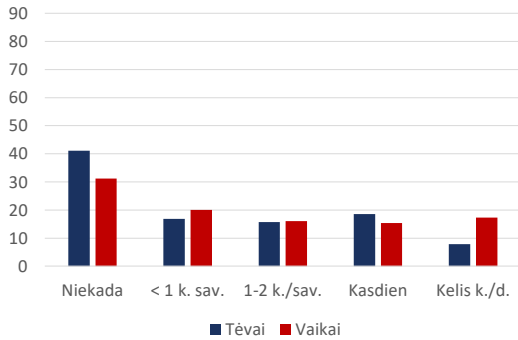
2018

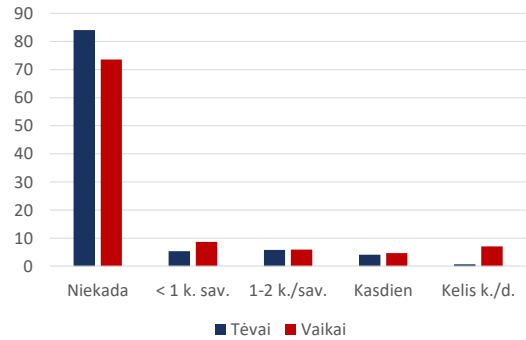
Žinučių siuntimas ir gavimas

Socialinių tinklų lankymas

2018

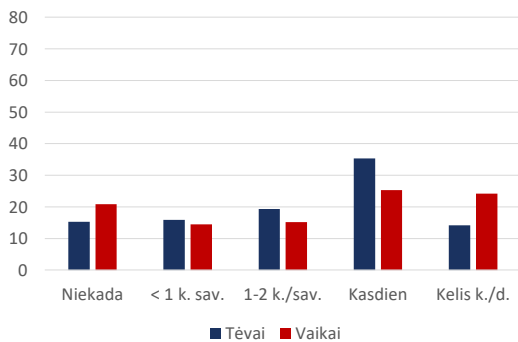
2018

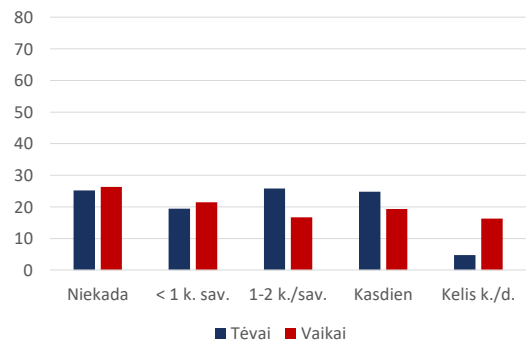
Žaidimai internete

Muzikos klausymasis internete

2018

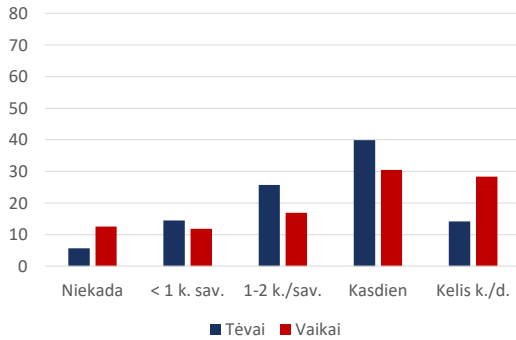
2018

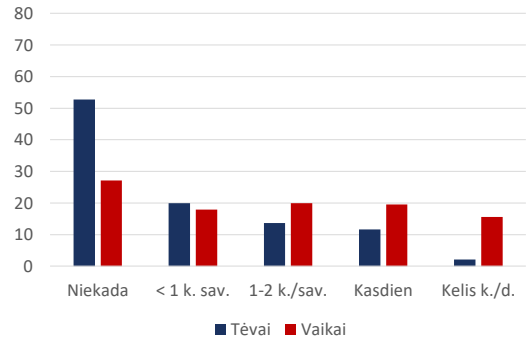
Vaizdo jrašu žiūrējimas (pvz., YouTube)

Filmų, serialų, TV šou žiūrējimas

2018

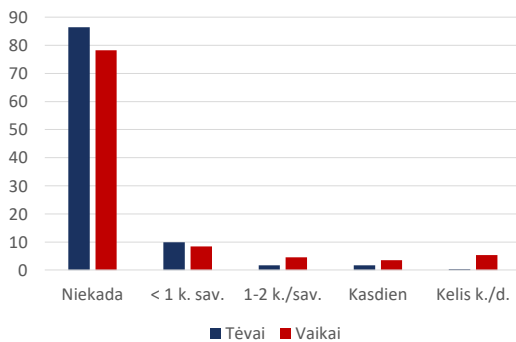
2018

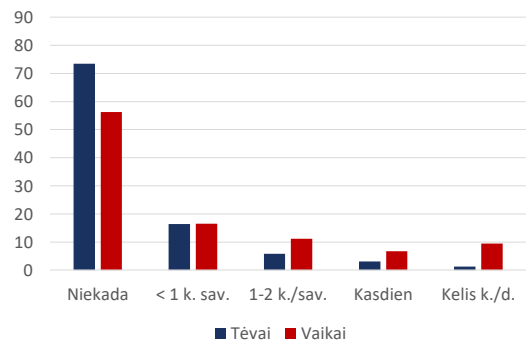
Dalinimasis savo sukurtu filmuku ar muzika

Dalinimasis savo daryta nuotrauka ar paveikslėliu

2018

2018

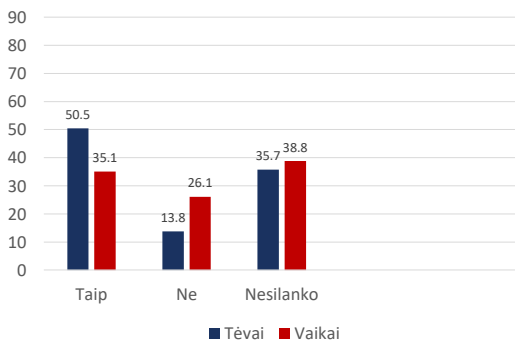

Socialiniai tinklai?

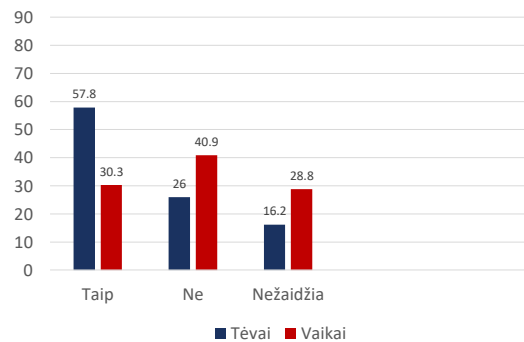
Vaikas turi paskyrą
socialiniuose tinkluose

Vaikas turi paskyrą
žaidimams internete

2018

2018

Ką vaikai moka?

VAIKAI	Nieko nežino	Kažkiek žino	Žino, kaip padaryti
Išsaugoti internete rastą nuotrauką.	53.3	25.5	21.2
Pakeisti savo privatumo nustatymus.	67.3	15.1	17.6
Kokia informacija (ne)galima dalintis.	45.8	27.5	26.7
Pašalinti žmogų iš savo kontaktų sąrašo.	34.3	12.1	53.6
Sukurti ar pasidalinti vaizdo įrašų/muzika.	57.6	18.8	23.6
Įdiegti mobiliąją programėlę įrenginyje.	32.7	15.2	52.1
Nusipirkti ką nors per mobilią programėlę.	61.9	14.8	23.3
Atidaryti išsaugotus dokumentus.	56.9	23.0	20.1
Naudoti sparčiuosius klavišus.	60.4	19.2	20.4
Atidaryti naują langą paieškos sistemoje.	51.7	21.0	27.3
Surasti prieš tai aplankytą puslapį.	23.9	25.7	50.4
Sukurti internetinį puslapį.	67.7	17.8	14.5

TĒVAI	Niekada/ Labai reti	Kartais	Dažnai/ Labai dažnai
Skatīna savo vaiku tyrinēti jv. dalykus internete	39.0	45.6	15.4
Patāria, kaip saugiai naudotis internetu	22.8	30.6	46.6
Kalba su vaiku apie tai, kā jis veikia internete	11.6	28.9	59.5
Būna šalia, kai vaikas naudojasi internetu	11.2	34.2	54.6
Kartu su savo vaiku kā nors veikiate internete	44.2	47.9	7.9
Kalba su vaiku, kai internete kažkas jį liūdina	35.6	31.2	33.2
Paaiškina, kodēl tam tikra informācija internete yra gera arba bloga	16.4	30.0	53.6

Galimybės

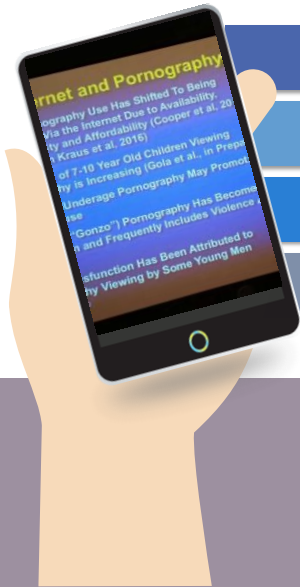
mokymasis

komunikacija

kūrybiškumas

išraiška

Rizikos

pornografinis, smurtinis ir neapykantą skatinantis turinys

privatumo pažeidimai

patyčios internete

netinkamas kontaktas

Ačiū!

ilona.laurinaityte@fsf.vu.lt